

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải *Đệ Tử Quy*

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 85

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vẫn đang học sở thích thứ 3 của Thánh Nhân, là “Đắc thiên hạ anh tài nhi giáo chi”, có nghĩa là là được dạy anh tài trong thiên hạ.

Thế nào là được dạy anh tài trong thiên hạ? Là nỗ lực hy sinh phụng hiến vì đồng loại.

Thế nào là nỗ lực hy sinh phụng hiến? Mình ở vị trí nào trong ngũ luân (là vợ chồng, cha con, anh em, bạn bè, vua tôi) thì mình dốc lòng thực hiện bổn phận đó.

Dốc lòng thực hiện bổn phận như thế nào? Hôm qua chúng ta đã học 2 ý đầu:

Thứ nhất là chiếu sáng lịch sử bản thân, tức là không có lỗi với mình, chẳng những không có lỗi với người, mà ngay cả với mình cũng không được có lỗi.

Có lỗi với mình thế nào?

Để những năm tháng sống hoài, sống phí trôi qua một cách vô ích, rồi cuộc đời qua mau, vô thường ập đến, vậy là bạn đã đến cuộc đời này phí phạm rồi. Cho nên phải thành danh đạo đức học vấn của mình ngay trong đời này thì bạn mới không có lỗi với chính bản thân mình.

Thứ 2: Chiếu sáng lịch sử cha mẹ là hành hiếu đạo. Hành thế nào? Chăm sóc cái thân thể của cha mẹ; chăm sóc cho tâm của cha mẹ thường được vui vẻ, hoan hỷ; và cuối cùng là giúp cha mẹ liễu sinh tử thoát luân hồi.

Hôm nay chúng ta sẽ học đến ý thứ 3:]

3. Chiếu sáng lịch sử của con cái – Là vun bồi nền tảng đức hạnh cho con

[Các bạn có nhớ cái chữ “Hiếu” là gì không ạ?

Vân Chi ạ? Đúng rồi, một bên là chữ “lão” và chữ “tử”. Chữ “lão” là chỉ thế hệ trước, và chữ “tử” là chỉ thế hệ sau. Tức là gì? Bạn muốn con bạn có hiếu thì cái thế hệ trước phải dạy dỗ cho thế hệ sau. Bạn phải có trách nhiệm dạy dỗ. Đây là bốn phận của bạn. Không phải bạn chỉ biết để ra thôi xong bạn vớt ở đây, xong bạn bảo bắt nó phải tự ngoan, thế nó không ngoan được thì bắt đầu bạn đánh, bạn mắng, bạn chửi.

Cho nên là còn phải “chiếu sáng lịch sử của con cái. Là vun bồi nền tảng đức hạnh cho con cái”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Khi chúng ta dùng tình thương của người cha, người mẹ cùng con cái trưởng thành, để cho nó vun bồi nền tảng đức hạnh, để nó kiến lập được nhân sinh quan đúng đắn, đến lúc ra ngoài xã hội, nó đem cha mẹ mình so sánh với những người khác, nó cảm thấy vô cùng may mắn. Nó có thể nói với mọi người *[rằng]*:

- Cuộc đời này của tôi nhờ có cha mẹ như vậy tôi mới có được những quan niệm đúng đắn này.

Khi con cái mỗi mỗi nghĩ đến cha mẹ như vậy, mới có thể thành tựu *[được]* cuộc đời này.

Vậy chúng ta làm cha mẹ cũng *[phải]* dùng chân tâm, để trong lịch sử cuộc đời của con cái chúng ta có thể viết lại trí huệ của quý vị, tình cảm chân thành của quý vị.

[Mẹ Mạnh Tử đấy, dạy con bằng cách là sao ạ? Ba lần chuyển nhà. Vì muốn nhất định là phải dạy cho con làm sao đấy gọi là thành Thách, thành Hiền.

Vì người ngày xưa là họ được học những cái nền tảng Nho học từ thuở nhỏ nên họ rất hiểu cái điều đấy.

Nhà thì gần lò mổ lợn, thế thì suốt ngày nghe thấy mổ eng éc, bảo vậy thế này con mất tâm từ bi, không được, chuyển.

- *Lần đầu tiên chuyển đến gần chợ, thì thấy những người buôn bán toàn dối trá, nói dối nói giá, thế này dạy cho con trí trá, không được.*
- *Lần thứ hai chuyển thì lại đến, nhà đến gần cái chỗ nghĩa địa, suốt ngày con chạy đi theo cái tốp gọi là đi xem trẻ con chạy đi theo xem đám ma, không được.*
- *Lần thứ ba thì chuyển nhà đến gần trường học, vậy là Mạnh Tử theo trẻ đi học.*

Tạo cho con một cái hoàn cảnh như thế.

Còn bà dạy con thì sao ạ?

Có một lần Mạnh Tử lười không chịu học. Về lúc ấy bà đang dệt vải. Bởi vì cứ hàng ngày là phải dệt vải để bán những cái tấm vải ấy lấy tiền để nuôi cho con ăn học. Bà cầm con dao bà rạch đứt tấm vải này ra. Mạnh Tử sợ quá, hỏi:

- Sao mẹ lại như thế?

- Mẹ dệt lên cái tấm vải này để cốt cho con ăn học thành danh, vậy mà con không chịu học, thì cũng như là cái tấm vải này, không cần nữa. Rạch đứt ra.

Thế là từ đấy là Mạnh Tử chăm chỉ vào học.

Người xưa nói: Ba lần chuyển nhà thì bằng một lần cháy nhà. Vì sao? Từ cái kim sợi chỉ bạn cũng phải tìm để bạn phải sắp xếp. Rồi ngoài cái công chuyển ra, tôi chuyển nhiều nên tôi biết rồi. Vậy mà đây ba lần chuyển nhà để tìm được cái môi trường học cho con cho nó tốt.

Thế rồi là hàng ngày dệt vải để nuôi cho con ăn học, vậy mà con không chịu nghe lời. Chặt đứt luôn cái tấm vải ra. Mà bạn phải biết công phu dệt bao nhiêu, bao nhiêu tiền ở chỗ đấy. Nhưng mà sẵn sàng biếu phước để cho con phải quay đầu trở lại.

Còn mẹ của Khấu Chuẩn thì sao?

Khấu Chuẩn từ nhỏ đã mồ côi cha, gia cảnh thì nghèo khó, hoàn toàn dựa vào nghề dệt vải của mẹ mà sống qua ngày. Đêm đêm, bà Khấu thường vừa kéo sợi vừa dạy cho Khấu Chuẩn đọc sách, đôn đốc cho Khấu Chuẩn khổ học thành tài. Sau này Khấu Chuẩn về kinh thành dự thi và đậu tiến sỹ. Ông làm đến tể tướng. Nhưng ông thành danh không phải là mang cái danh cái lợi đến, bởi vì mẹ ông trước khi mất cũng dặn ông rất kỹ là:

- Con làm quan là phải hi sinh vì dân vì nước, cho nên phải rất tiết kiệm.

Trước khi bà chết, bà có làm lại một cái bài thơ để gửi cho ông, thì lúc ấy không gặp, lúc ấy là trước khi chết cơ, thì không gặp thì bà có đưa cho bà hàng xóm là bà Lưu giữ cái bài thơ này, và bảo không được đưa cho Khấu Chuẩn. Và đến khi nào đưa cho Khấu Chuẩn?

Thế đến khi sinh nhật thì ông Khấu Chuẩn làm sinh nhật rất to. Thế thì bà họ Lưu mới mang cái tấm lụa sang bảo:

- Đây là mẹ của ông đã viết lại, dặn tôi là đến cái ngày này thì đưa ra cho ông xem.

Khấu Chuẩn xem qua, nhìn thấy một tấm “Hàn song khóa tử đồ”, trên bức vẽ thì đề một bài thơ:

*“Cô đăng khóa độc khổ hàm tâm,
Vọng nhĩ tu thân vi vạn dân,
Cần kiệm gia phong từ mẫu huấn,
Tha niên phú quý mạc vong bản”.*

Nghĩa là:

Cô độc dưới ánh đèn đọc sách bao khổ nhọc,

Mong con tu thân thành tài dóc sức vì nhân dân,
Mẹ hiền dạy dỗ gia phong cần kiệm,
Ngày phú quý giàu sang chớ quên cảnh nghèo hèn.

Bất ngờ nhận được lời di huấn của mẹ, Khấu Chuẩn đọc đi đọc lại rất nhiều lần, bất giác lệ tràn như suối. Thế là lập tức giải tán luôn tiệc mừng thọ. Từ đó về sau, ông luôn luôn giữ mình trong sạch, yêu thương nhân dân, luôn theo lẽ công bằng, không vụ lợi cho bản thân, và trở thành một vị Tể tướng tài đức nổi tiếng thời nhà Tống.

Có những bà mẹ là dùng luôn thân mình chết luôn, để dạy cho con là phải đúng cái đạo. Đây là mẹ của ai? Chính xác rồi! Mẹ của Từ Thứ.

Từ Thứ thì là một người rất là giỏi, thì được Lưu Bị mời về để làm phó tá cho mình. Thế thì khi Tào Tháo muốn đánh quân của Lưu Bị thì bảo bây giờ phải làm sao đây là dụ hết cả tướng tài về bên mình, không làm cho bên Lưu Bị nữa.

Quan Công là tướng của Lưu Bị, Tào Tháo tìm cách dụ dỗ về đây a, nhưng Quan Công không về. Trung nghĩa.

Người thứ hai Tào Tháo muốn dụ chính là Từ Thứ, vì Từ Thứ giỏi lắm. Thế thì Tào Tháo tìm cách gì? Mới bắt mẹ của Từ Thứ. Cho người nói với mẹ Từ Thứ là dụ Từ Thứ về, còn nếu không sẽ giam bà ở đây. Bà nhất định không chịu. Vì bà bảo là Từ Thứ đã tìm được mình chủ, có thể giúp được cho dân cho nước. Không chịu.

Cuối cùng Tào Tháo định giết, thì tướng của Tào Tháo mới nói rằng là:

- Thôi, bây giờ nếu mà tướng quân mà giết mẹ của Từ Thứ thì khắp thiên hạ họ sẽ nói đây là bất nhân, thì không ai theo nữa. Cho nên đừng có giết.

Thế Tào Tháo nghe bảo:

- Ừ được, thế giờ làm thế nào?

- Bây giờ giả viết một cái bức thư giống hệt chữ của mẹ Từ Thứ, gửi cho Từ Thứ bên kia bảo mẹ ốm nặng, về ngay.

Thế là đúng làm y kế như thế, thì viết sang, cái thư sang thì chuyển cho Từ Thứ. Từ Thứ đọc thư xong thì khóc rống lên, ngã lăn xuống đất (người ta có hiểu thế đấy). Thế thì quyết tâm là chia tay Lưu Bị để dứt khoát là phải về để còn xem mẹ ốm thế nào.

Thế thì khi Lưu Bị đành phải gạt nước mắt nói rằng là:

- Thôi phải về với mẫu thân thôi.

Thì tiễn Từ Thứ đi. Thế thì khi Từ Thứ sắp sửa về đến trong nước thì tin báo lại cho mẹ Từ Thứ biết rằng là Từ Thứ đang về.

Bà thấy thế bảo:

- Thôi thế là bị trúng kế Tào Tháo rồi. Vậy thế này không được, ta mà còn thì là nó sẽ dùng ta để chi phối con ta phải làm cho nó. Bà rút dao ra đâm cổ chết luôn.

Thế thì khi Từ Thứ về đến nơi thì mẹ chết rồi. Tào Tháo tìm mọi cách để coi như là chiêu dụ Từ Thứ nhưng ông kiên quyết không làm. Và đương nhiên thì Tào Tháo cũng không thể để cho ông quay lại phía bên kia với Lưu Bị được. Và từ đấy ông bảo, phát một câu rằng: Không giúp bất kỳ một ai nữa.

Ở Việt Nam thì có tấm gương của Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn hay chính là Trần Hưng Đạo đấy ạ, đã chiếu sáng được không những lịch sử của ông, mà ông còn chiếu sáng được lịch sử của con trai ông – là Hưng Nhượng Vương Trần quốc Tảng. Chắc là nhiều bạn cũng đã giống tôi, là được học qua trích giảng văn học về vị anh hùng dân tộc này với bài “Hịch tướng sĩ”.

Lịch sử ghi lại như sau:

Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn là một vị anh hùng dân tộc thời nhà Trần. Ông chỉ huy quân đội ba lần liên đánh tan quân xâm lược Mông Nguyên.

Ông là cháu gọi vua Trần Thái Tông bằng chú ruột. Cha Ông là Trần Liễu, vốn có mối thù riêng với vua Trần Thái Tông. Lúc sắp mất, cha ông cầm lấy tay ông, và trăng trối rằng: “Con không vì cha mà lấy được thiên hạ, thì cha chết dưới suối vàng cũng không nhắm được mắt”.

Trần Quốc Tuấn ghi để trong lòng, nhưng ông không cho là phải. Ông luôn đặt việc nước lên trên, một lòng trung thành, hết lòng phò tá các vua Trần để đánh giặc ngoại xâm cứu nước. Ông từng vờ hỏi các con ông. Ông hỏi con trai cả là Hưng Vũ Vương Trần Quốc Nghiễn rằng:

- Người xưa có cả thiên hạ để truyền lại cho con cháu, vậy con nghĩ thế nào?

Hưng Vũ Vương thưa:

- Dẫu khác họ cũng không nên làm, huống chi là lại cùng một họ!

Lại một hôm, ông đem chuyện ấy hỏi người con thứ là Hưng Nhượng Vương Trần Quốc Tảng. Quốc Tảng tiến lên thưa:

- Tống Thái Tổ vốn là một ông lão làm ruộng, đã thừa cơ dấy vận nên có được thiên hạ.

Trần Quốc Tuấn rút gươm kể tội:

- Tên loạn thần là từ đứa con bất hiếu mà ra.

Và định giết Trần Quốc Tảng. Người con trưởng vội chạy tới khóc lóc xin chịu tội thay, Trần Quốc Tuấn mới tha. Sau đó thì ông dặn người con trưởng là Hưng Vũ Vương rằng:

- Sau khi ta chết, đây nắp quan tài rồi mới được cho Quốc Tảng vào viếng nghe chưa?

Sau đó ông đày Trần Quốc Tảng ra cửa bể Suất Ti, phường Cửa Ông, thành phố Cẩm Phả, Quảng Ninh để trấn giữ biên ải.

Đây là ông muốn dạy con ông phải có lòng trung, ông cũng là thương và muốn tránh họa cho con ông và gia quyến.

Vì sao nói như vậy? Vì khi vận nước lung lay, quyền quân quyền nước đều do ở mình, ông liền đem lời cha trăn trối ra để dò hỏi hai thuộc tướng thân tín là Dã Tượng và Yết Kiêu. Hai người thuộc hạ ấy liền can rằng:

- Làm kẻ ấy tuy được phú quý một thời nhưng để lại tiếng xấu ngàn năm. Nay Đại Vương há chẳng đã phải đủ phú quý rồi hay sao? Chúng tôi thề xin chết già làm gia nô, chứ không muốn làm quan mà không có trung hiếu.

Trần Quốc Tuấn cảm phục đến khóc, khen ngợi hai người.

Chính vì ông vun bồi nền tảng đức hạnh cho con ông như vậy, cho nên ông đã chiếu sáng lịch sử của con ông. Về sau cuộc đời của Trần Quốc Tuấn đã được ghi trong sử sách lưu danh.

Sau khi đánh thắng quân Mông Nguyên lần thứ ba, Trần Quốc Tuấn đã được định công và tiên phong làm Tiết độ sứ, cho thấy rằng Trần Quốc Tuấn đã nhận được sự tin tưởng trở lại của cha là Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn và của triều đình.

Sau này, Trần Quốc Tuấn trở thành bố vợ của vua Trần Anh Tông. Bản thân Trần Quốc Tuấn cũng tu hành và trở thành Tuệ Trung thượng sĩ. Vua Trần Nhân Tông, chính là Phật Hoàng Trần Nhân Tông đấy ạ, cũng đã chịu sự chân truyền của Trần Quốc Tuấn.

Con trai trưởng của Trần Quốc Tuấn được phong làm Văn Huệ Vương. Văn Huệ Vương lấy công chúa Thượng Trân. Sau này, khi công chúa mất, Văn Huệ Vương đi tu đến trọn đời, có ảnh hưởng lớn đối với sự phát triển của chùa Quỳnh Lâm và dòng thiền Trúc Lâm.

Vào năm 1313, Hưng Nhượng Vương Trần Quốc Tuấn mất. Thì đến năm 1314, ông được truy tặng làm Thái úy.

Ông được thờ ở một số nơi, như Đền Cửa Ông Quảng Ninh, rồi Hải Dương, rồi Nam Định, rồi Ninh Bình... Tên ông được đặt cho nhiều đường phố tại các thành phố trên khắp cả nước Việt Nam, như là Hạ Long, rồi Cẩm Phả.

Đây chính là chiếu sáng lịch sử của con cái. Thử hỏi, nếu không có Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn dạy dỗ con, thì rất có thể Trần Quốc Tảng đã trở thành kẻ phản nghịch, tội đồ của đất nước rồi.]

4- Chiếu sáng lịch sử của anh em - Là hòa thuận, thương yêu.

[Đó. Sang phụ mẫu rồi nhé, bây giờ đến anh em nhớ, hai bên nhớ. Từ cung mệnh tỏa ra là “Phụ mẫu”, một bên là cung “Bào”.]

Ngoài cha mẹ và con cái ra, còn ai nữa không? Còn anh em. Vì sao đem vợ đặt sau? *[Bởi vì]* anh em nhân duyên rất khó *[có]* được. Nếu anh em chúng ta có thể hòa thuận, thì cha mẹ rất vui mừng, rất hạnh phúc.

Hai người chị của tôi và tôi tình cảm rất tốt. Lúc tôi quyết định từ chức để muốn thúc đẩy nền giáo dục của Thánh Hiền, chị tôi liền bảo với tôi rằng:

- Em cứ yên tâm đi làm, mỗi tháng chị cố định ủng hộ em một vạn tiền Đài, em không cần *[phải]* lo lắng gì cả.

[Đây là gì ạ? “Trưởng huệ” - người lớn thì rộng ban ân huệ, “Áu thuận” - là người nhỏ thì thuận theo. Vâng ạ.]

Lòng chân thành của chị lập tức chiếu sáng khắp tâm linh của tôi. Dương nhiên, quý vị không cần quan tâm đến tôi có lấy một vạn *[tiền Đài]* đó hay không, vì rất nhiều bạn nghe xong liền nói:

- Thầy Thái, thầy có lấy không *[ạ]*?

[Bài học thì chả học được, lại chỉ quan tâm xem thầy có lấy tiền hay không. Thật là chán quá.]

Quan trọng nhất là tâm ý, tấm lòng của hai người chị này đã cùng với tôi suốt đời, tôi cảm thấy rất ấm áp.

[Đấy ạ, giúp cho em để hoằng dương Thánh giáo, Nho giáo. Thế cho nên là bây giờ mà cư sĩ Trung mà không có tiền để giúp cho cư sĩ Bà hoằng dương Thánh giáo, thì phải máy móc này là phải lúc nào cũng thuận buồm xuôi gió.]

Cho nên chị của tôi chiếu sáng lịch sử của tôi. Đương nhiên, khi chị ủng hộ tôi như vậy, tôi nhất định phải tận tâm tận lực làm. Sau khi tôi làm được hơn một năm thì chị rất vui. Lần đầu tiên lên lớp học, chị ngồi bàn thứ nhất. *[Đấy]* Chị nói:

- Chị là người thay mặt trong gia tộc để đến nghe em giảng.

[Không có buổi nào tôi cũng thấy các đồng tu, còn cư sĩ Hằng, cư sĩ Trung thì vắng cả. Thế thì chết dở. Thế cuối cùng là nhà cư sĩ Bà còn chả ai thêm tham gia, thêm đi thủ hộ chánh pháp, thế nói chị đến người ngoài.]

Cho nên phải nỗ lực hết sức. Mà thật sự nếu muốn có phước thì phải như thế. Bởi vì nếu bạn không nghe pháp, bạn không phá mê khai ngộ được, bạn sẽ hành sai. Tôi chắc chắn một điều như thế. Bạn hành sai rất nhiều. Còn nếu nghe pháp thì bạn sẽ hành sai sẽ ít đi, dần dần cuối cùng nó sẽ đi vào con đường đúng Đạo.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sau đó, chị còn nói với mẹ tôi, chị nói:

- Có đứa em này con thật sự rất vui.

Cho nên tôi cũng hồi đáp lại. Tôi dùng lòng chân thành để chiếu sáng lịch sử của chị.

5- Chiếu sáng lịch sử của vợ (hay chồng) - Là thức dậy tiềm năng của đối phương.

Tiếp theo là đến lượt vợ chồng. Vợ chồng là cùng một nhà, ở chung cùng một phòng, là thân thiết nhất.

Làm sao chiếu *[được]* lịch sử của chồng, *[hoặc]* chiếu lịch sử của vợ? Chiếu như thế nào? Là lúc nào cũng có thể thấy ưu điểm của đối phương, khẳng định họ, cổ vũ họ, làm thức dậy tiềm năng của họ. Chúng ta phải tận tâm tận lực *[để]* giúp đỡ đối phương.

[Bảo “Ân phải báo, oán phải quên”, nhưng mà lúc nào cũng chỉ nhìn thấy những cái lỗi lầm của đối phương thôi. Cho nên thầy Thái bảo trước khi

lấy thì làm sao hả bạn? Toàn nhìn thấy ưu điểm, toàn là coi hy sinh vì người, “Ta có thể làm gì cho đối phương”. Đến sau khi lấy rồi thì chỉ có đặt nhìn thấy khuyết điểm thôi, bắt đầu là đòi hỏi là đối phương phải làm gì cho ta.

Đây ạ, như thầy nói: “Lúc nào cũng chỉ nhìn thấy ưu điểm của đối phương, khẳng định họ, cổ vũ họ”.

Không có đối phương vừa về, bảo:

*- Hôm nay anh vừa ký được một cái hợp đồng.
- Ừì giời! Muối! Nhiều người người ta còn làm ra hàng ti tỉ ấy. Anh làm như thế thì là cái quái gì mà. Muối!*

Đây nhớ. Bạn nhớ nhé.]

Lúc nào cũng có thể thấy được ưu điểm của đối phương, khẳng định họ, cổ vũ cho họ, làm thức dậy tiềm năng của họ. Chúng ta cũng phải tận tâm tận lực để giúp đỡ đối phương.

Ví dụ: Quý vị có thể làm thế nào để chồng của quý vị có thể nói “Để việc làm của vợ không **[còn]** có **[sự]** lo lắng về sau”.

[Tôi thấy cư sĩ Ông giúp tôi rất nhiều, chăm sóc sức khỏe, rồi lúc nào cũng dặn các con là tất cả đều phải chú ý đến sức khỏe của Bà, làm sao đây để cho mẹ không lo lắng. Nhưng mà một tỷ việc thì cuối cùng vẫn phải làm chứ làm sao ạ. Đang cố gắng luyện làm sao đây mà không bị đánh cháp thôi ạ.]

Khi chồng của quý vị nói chuyện với bạn bè, chồng của quý vị có thể nói:

*- Nhờ cưới được người vợ này **[mà]** cuộc đời của tôi mới phát triển tốt như vậy.*

Lúc này, trong lịch sử cuộc đời của chồng mình, quý vị **[đã]** viết lên ân nghĩa, viết lên tình nghĩa. Tuyệt đối không được nói:

- Từ khi tôi cưới người vợ này thì mới bắt đầu bị xui xẻo.

Vậy là không tốt. Cho nên chúng ta phải định rõ ràng, phải có thể dùng chân tâm chiếu sáng nội tâm của mỗi người, cuộc sống của mỗi người. Còn chiếu sáng lịch sử của ai nữa không?

6- *Chiếu sáng lịch sử của thầy giáo – Là y giáo phụng hành.*

“Nhất nhật vi sư, chung thân vi phụ”([là] một ngày làm thầy, [thì] cả đời làm cha).

Cho nên, chúng ta phải khiến cho thầy giáo thật sự thấy được những điều thầy dạy chúng ta như vậy là rất có giá trị.

Còn chúng ta quan trọng nhất [là] phải như thế nào? “Y giáo phụng hành”.

[Cả 113 điều của Đệ Tử Quy, trước tiên tôi chỉ cần thực hiện được khó đầu tiên, cần nhất cái chỗ “Cha mẹ dạy phải kính nghe, Cha mẹ trách phải thuận sửa”. Những điều sau chưa cần quan tâm, bởi vì cha mẹ có tu tập rồi thì cha mẹ sẽ chỉ ra từng điều một, cứ theo như thế là xong. Cho nên chính là “Y giáo phụng hành”.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Lúc tôi học tiểu học, có một thầy giáo rất quan tâm đến tôi. Kỳ thật thì nhân duyên của người bên cạnh quý vị rất sâu đậm, chỉ cần quý vị có tâm, sẽ ảnh hưởng rất lớn đối với sinh mạng của họ. Vị thầy giáo này của tôi, khi tôi [còn] học lớp 5, cũng là thầy giáo hướng dẫn tôi, thầy hỏi mẹ tôi rằng:

- Đứa bé này dạy nó như thế nào?

Mẹ tôi nói:

- Nó không phải là đứa thích học bài.

Quý vị có thấy rằng tôi không thích học bài chẳng?

[Vậy mà về sau thầy học đến như thế cơ mà. Có thể lúc nhỏ là như thế.

Các bạn phải nhớ là cái câu chuyện về Lê Lợi đánh quân nhà Minh, thì có một cái vị tướng tài đấy là Nguyễn Trãi.

Nguyễn Trãi và Trần Nguyên Hãn đến tìm Lê Lợi, để định thờ làm minh chủ để đánh quân Minh, thì về bảo rằng là: “Không thờ được, vì người này giỗ bố còn bốc thịt để ăn, không được”.

Thế vậy mà đến năm sau thì ông đã trở thành minh chủ rồi.

Cho nên là, có thể là thầy Thái lúc trước không thích học bài. Thế nhưng khi gặp vị thầy giáo tốt, rồi được có gia đình cha mẹ động viên, rồi tất cả mọi thứ thì cuối cùng thầy chiếu sáng được lịch sử của bản thân, và của cha mẹ, của anh em, rồi của tất cả mọi người.

Cho nên chúng ta cũng vậy, chúng ta có thể là không đến mức, đấy, là bốc miếng thịt trong khi chưa chưa đặt bàn thờ lên giỗ cha, thế chúng ta là hơn Lê Lợi ở chỗ đấy. Nhưng chúng ta lại kém Lê Lợi là chúng ta quay đầu chậm cho nên giờ chúng ta vẫn cứ ngồi đây ỉn ỉn, phàm phu hết.

Đấy ạ. Cho nên thầy Thái cũng thế, quay đầu rất là nhanh. Và đến khi thầy quay đầu nhanh như thế thì cuối cùng là, Hòa thượng trong cái bài “Phật học vấn đáp” Hòa Thượng nói là: Nhiều người gần tôi nhưng không thành tựu, còn Tiến sĩ Thái không gần tôi nhưng chỉ cần nghe qua các cái bài giảng của tôi thì Tiến sĩ Thái thành tựu.

Và hình như là năm ngoái hay năm kia thì là Tiến sĩ Thái xuống tóc. Chính Hòa Thượng tế độ cho nhớ, cạo tóc nhớ, xuất gia luôn. Đấy ạ. Cho nên thầy mới hỏi một câu là:] “Quý vị có thấy rằng tôi không thích học bài chẳng?

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sau đó, mẹ lại nói [với thầy giáo]:

- Nhưng nó rất sĩ diện.

Thầy giáo tôi nói:

- Vậy thì tôi có cách rồi.

Ngày đầu tiên chia lớp, 12 thầy giáo đứng, còn toàn bộ học sinh học xong lớp 4 rồi lên lớp 5 đứng giữa thao trường. Sau đó bắt đầu nói:

- Em nào lớp 5/1 thì chạy lên lớp đó. Em nào lớp 5/2 thì chạy đến lớp 5/2.

Tôi thì chạy đến lớp 5/7. Thầy giáo dẫn chúng tôi vào phòng học, rồi thầy nói:

- Thái Lễ Húc, em dẫn hai bạn đi nhận chổi.

[Đánh trúng vào cái chỗ là nó rất thích sĩ diện.]

Học sinh tiểu học được thầy giáo kêu làm nhiệm vụ đều rất có tinh thần, nên tôi bước nhanh về phía trước nhận chổi đem về. Thầy lại nói tiếp:

- Thái Lễ Húc, em và năm bạn đi nhận sách.

Tôi lại cùng các bạn khác đi nhận sách, những việc đáng làm đã làm xong, mọi người ngồi xuống.

Thầy giáo nói với chúng tôi:

- Các em đến đây, bây giờ chúng ta chọn lớp trưởng. Thầy đề cử Thái Lễ Húc, các bạn khác thì do các em đề cử.

[Thế thầy mà đề cử thì các bạn khác làm sao dám đề cử người khác được đúng không ạ?]

Thật *[ra]* là rất dân chủ phải không? Quý vị biết kết quả như thế nào không? Những bạn khác thì *[tôi]* không biết được mấy người bầu, kết quả là chỉ nghe đến tên tôi.

Vì vậy lần đầu tiên tôi làm lớp trưởng lớp tiểu học. Trong quan niệm học sinh tiểu học của tôi, lớp trưởng là học vấn, phẩm hạnh phải đạt danh hiệu hạng nhất. Cho nên thầy giáo chúng tôi không tốn sức lực *[đã]* đẩy thành tích của tôi lên.

[Đấy, nắm được cái yếu điểm là anh ta thích sĩ diện mà.]

Bắt đầu từ lúc đó, học vị của tôi không dưới hạng ba. Thầy giáo đối với tôi rất tốt, tôi thì có ân tình *[với thầy]*, vì thầy đã hiểu và giúp đỡ mình.

Sau đó tôi đi thi đậu vào trường sư phạm, cũng bắt đầu dạy học. Tôi gọi điện cho thầy giáo và mời thầy ăn cơm tại Thái Căn Hương ở Cao Hùng.

Vừa ngồi xuống là nói chuyện với thầy liên tục rất vui vẻ, bởi vì tôi đang kế thừa sự nghiệp của thầy, cũng đang dạy học. Thầy cũng đem những kinh nghiệm dạy học của mình nói liên hồi với tôi. Trong quá trình trò chuyện này, người phục vụ bên cạnh chạy đến, thấy chúng tôi nói chuyện rất vui liền hỏi:

- Người này là ai?

Tôi nói:

- Đó là thầy giáo của tôi.

Anh ta nghe rồi rất cảm động. Bởi mấy năm này tôi *[đã]* tiếp xúc được rất nhiều kinh điển của Thánh Hiền, nên sau đó tôi cũng đem vài quyển tặng cho thầy. Rót cuộc thì thầy cầm những quyển sách này, liền nói với tôi:

- Từ nay về sau thầy có phải gọi em là lớp đàn anh không?

Tôi liền nói với thầy:

- **“Nhất nhật vi sư, chung thân vi phụ”** (Một ngày làm thầy, cả đời làm cha), thầy vẫn là thầy.

[Đấy, bạn thấy thầy giáo chưa? Tôi thấy thái độ này của thầy quả là khiêm tốn: “Vậy thì liệu thầy có phải gọi em là lớp đàn anh không?”

Còn phụ thân tôi thì nói sao ạ? “Con nếu mà muốn học được, thì con phải học được tất thiên hạ. Ai cũng có cái tốt, ai cũng có cái xấu. Chỉ học những cái tốt của người ta thôi, kể cả thằng kẻ cướp”. Cứ thấy việc tốt ta học, việc xấu thì cảnh tỉnh mình không được phạm, vậy thì biển học của con sẽ là vô bờ.

Còn nếu như lúc nào cũng thấy là mình hơn người hết, tất cả mọi người đều dưới con mắt của mình, không ai cần học cả. Vậy thì con không bao giờ học được cái gì.

Còn nếu như con học được, kể cả học con gà. Tôi kể cho bạn nghe về con gà nhé:

Tôi ngồi ở chỗ này, cụ ngồi cạnh, nhìn thấy một con gà. Lúc đấy là chủ nhà đổ một cái hộp giun ra đấy (đi sơ tán mà). Thế một con gà nó ra nó cắp luôn một cái con giun ấy, nó chạy vào một góc, nó ăn.

Thế thì một lũ gà chạy vào tiếp, ăn, thì cuối cùng, lại những con kia thì lại đánh nhau, đâm đá nhau, mổ nhau để giành giật con giun, thì cuối cùng là toàn sứt đầu mẻ trán. Có những con có mào thế này, bị con kia mổ cho gọi là chảy máu ra. Thế nhưng cái con gà kia nó chỉ chạy lấy có một miếng này thôi, nó chạy ra một góc nó ăn thì nó ăn ngon lành.

Cụ bảo: “Đấy, cái hình ảnh con gà đấy. Ví dụ làm kinh doanh, thấy rằng là: Ờ, cái này nó đến được đến như thế này rồi, mình chắc ăn đi, bán đi, lấy một tí, như con gà chui vào một xó là xong. Thế còn nếu như mà nó lên cho đến tĩ tã lên thì không cần thận là đấu đá nhau là cuối cùng giá nó xuống là không còn gì đâu”.

Đối với người cũng thế, trong phim ảnh cũng thế, tôi vẫn kể với các bạn ba cái câu chuyện, bởi vì nó gắn với cái hình ảnh mà tôi phải học: “Cuốn Theo Chiều Gió” - cái nhân vật chính là Scarlett Ohara, “Trở Về Eden” - là Stephanie Harper, và một cái bộ phim nữa là “Tiếng Chim Hót Trong Bụi Mận Gai” - là Meggie.

Ba nhân vật nữ ấy đều là chính diện, đều xinh đẹp, đều thông minh. Vậy mà cuối cùng cuộc đời của cả ba đều coi như là lặn đạn long đong, đều là không chồng, hoặc là bỏ chồng, hoặc chồng bỏ, hoặc không con, hoặc con chết.

Nếu như mình chỉ nhìn thấy đây là những cái nhân vật chính diện thì mình không học được cái gì.

Nhưng nếu mình nhìn thấy rằng đây là những người phụ nữ xinh đẹp, thông minh, sắc sảo, nhưng đi ngược lại với quy luật của Thánh dạy - là

“Phụ phụ hữu biệt”, tức là vợ thì phải chăm lo gia đình, và phải lo các cái công việc nội trợ, còn chồng thì mới là người gọi là đi kiếm sống. Thì cuối cùng kết cục cuộc đời cả ba đều không ra gì.

Cho nên các bạn nào đi ngược lại với cái quy tắc đại tự nhiên bạn cứ lưu ý, không có họa mà không xảy đến thì tức là Thánh nói sai, mà Thánh thì không bao giờ nói sai.

Lại nói đến học từ thằng kẻ cướp. Cái trường hợp mà cái cậu Thạc sĩ ở bên Trung Quốc về vào gia đình cái ông trung tướng công an ở trong Nghệ An để cướp đấy. Cuối cùng lấy tiền làm gì? Vì lấy tiền đến để cho mẹ đi mổ ung thư. Đáng lên án không? Lên án chứ, dĩa dao vào cổ người ta rồi tìm cách để cướp tiền. Nhưng mình học cái gì? Học là học chính cái tâm hiếu của anh ta đấy.

Cho nên không phải là thằng cướp, thằng giết người, hoặc con gà, hoặc con trâu, con bò. Con trâu, con bò thì học được cái gì? Con trâu, con bò, mỗi một lần tôi đi ô tô tôi thấy một cái vị trâu bò đi qua ngang trước xe, xe phải dừng lại. Tôi học cái gì? Tôi đều nhìn thấy đây là một chúng sinh luân hồi. Đây là một chúng sinh gọi là ăn cắp, ăn trộm, rồi lấy của người, cho nên kiếp này làm thân trâu bò để trả nợ, vậy mình phải nhớ, từng giây từng phút mà mình nhớ.

Qua cái việc mà vị thầy giáo này: “Thầy có phải nhận em là lớp đàn anh không?” Là thầy giáo mà người ta khiêm hạ thế.

Chứ còn mình lúc nào cũng tưởng: “Úi giờ ời tôi tu cao thế này”, “Úi giờ ời lại còn định dạy cả tôi nữa à”, “Úi giờ ời tôi thế này thế khác, thì đây là rơi vào đúng cái dạng người thứ hai mà Khổng Tử nói: Kiêu mạn.

Bạn phải lưu ý điều đấy. Và bạn phải thật sự quán xét lại mình:

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi liền nói với thầy:

- “Nhất nhật vi sư, chung thân vi phụ” (Một ngày làm thầy, [thì] cả đời làm cha), thầy vẫn là thầy.

Sau đó, tôi dạy học được hai năm, rồi từ bỏ công việc, đến Đại Lục thúc đẩy nền văn hóa Trung Quốc. Tôi liền gọi điện cho thầy, báo cáo với thầy những việc làm được trong một năm qua. Bên đầu dây, thầy rất vui. Thầy nói:

- Có một học trò như em thầy thật **[là]** vui mừng.

Khi đó, tôi cảm nhận được rằng, có hai người tuyệt đối không đố kỵ với sự thành tựu của mình, đó là cha mẹ và thầy giáo

*[Bởi vì chúng ta lúc nào cũng đố kỵ. Bạn phải nhớ đây là tập tánh bình thường của con người. Đã là sinh ra là người, ai cũng có cái đố. Người khác hơn một tí là đố kỵ ngay. “**Thấy người được thì như mình mất, mà thấy người mất thì như mình được**”.*

*Cho nên, Thái Thượng Cảm Ứng Thiên mới phải dạy bạn quay ngược trở lại, là: “**Thấy người được thì như là mình được, thấy người mất thì như là mình mất**”.*

*Nên nếu bạn bị người khác đố kỵ thì bạn đừng sân làm gì, bình thường thôi mà. Vì bạn cứ đặt bạn vào thế bạn cũng sẽ đố kỵ, chắc chắn. Bạn sẽ quán sát tâm bạn rất kỹ thì bạn sẽ thấy nổi lên tâm khó chịu. Bắt đầu nếu bạn đã có tu rồi thì khi nó nổi lên tâm khó chịu bạn biết ngay, bạn hãy dìm nó xuống. Bạn hãy liên tục “**A Di Đà Phật**” đã đành, nhưng mà cầu chúc cho cái vị này sẽ được tăng trưởng mọi việc tốt đẹp. Bạn có nói chục câu thì nó sẽ quên mất cái ý nghĩ đố kỵ kia đi. Xong dần dần sẽ được].*

[Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

*Ngày mai chúng ta sẽ học đến ý thứ 7: **Chiếu sáng lịch sử của tổ tông – Là kế thừa tuyệt học Thánh Hiền.***

Chúc bạn:

*Thuộc lòng **Đệ Tử Quy**
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính*

Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – xin cảm ơn!]
